

Examenul național de bacalaureat 2025

Proba E. a)

Limba și literatura română

Varianta 9

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește următorul fragment:

La Zürich am schimbat trenul. Încă o oră și un sfert și mă aflu la Berna. Rolf mă aștepta pe peron. [...] În mașină mi-a explicat că voi locui într-un hotel, lângă ei, la două stații de tramvai, și că micul-dejun îl voi lua la Mama lui, iar cina la ei. În primul moment am fost mirată. Mai târziu, mi-am dat seama că prietenii mei au fost înțelepți! Dispuneam de o libertate totală de mișcare și de organizare a timpului meu liber. [...]

Pornisem spre Berna cu multe planuri. În primul rând, intenționam să le fac din nou o surpriză bătrânilor prieteni ai Tatălui meu. De data aceasta, era o mică expoziție, în fotocopii, a unor scrisori primite de Tata de la intelectuali elvețieni, între 1928 și 1933, precum și de alte documente. [...]

Diminețile petrecute luând micul-dejun la bătrâna Doamna Marti au fost fabuloase. Găseam masa pusă în frumoasa ei bucătărie. Cred că ea mânca mult mai devreme, căci ședea cu mine și povesteam. Uneori îmi făcea observație, când foloseam greșit o linguriță. Cam așa: „Dragă, dar ești în Europa.” Aveam iar o mamă! Înțelegeam cât contează cum te prezinți, să nu mănânci la masă din hârtie sau să bei din sticlă. [...]

Doamna Marti avea atunci 86 de ani. Era pensionară, după o lungă activitate de bibliotecară, pe care a început-o imediat după moartea soțului ei, Hugo Marti, în 1937. Până atunci nu lucrase, iar la moartea lui Marti ea nu dispunea de niciun mijloc de existență (la 39 de ani). A lucrat până târziu, ca să-și facă anii de pensie. Rolf și-a făcut studiile la Politehnica din Zürich, imediat după război, în condiții incredibil de precare. Toate acestea mi le-a povestit în orele pe care le petreceam la ea. Trăia frumos. Și ea, la vârsta ei, era frumoasă, cu ochii albaștri, buni, cu care părul ei alb, bine îngrijit, se armoniza perfect. Purta culori deschise, palide, cu croială clasică, cum poartă doamnele în vârstă în Occident. Locuința era mică (un living-sufragerie, dormitor, dependințe), dar aranjată cu mult gust, cu mobilă stil, originală. Multe, multe cărți, un birou grațios, discuri, radio. Din living pășeau direct într-o grădină miraculoasă, unde obișnuia să-și ia ceaiul după-masa. De multe ori cu mine. [...] Doamna Marti se bucura de fiecare clipă trăită. Considera că vârsta pe care o avea este un dar și participa, într-o dispoziție pozitivă, la toate evenimentele. N-am auzit-o niciodată spunând „mă simt bătrână”. Se gospodărea singură, ieșea în oraș. Masa o lua în bucătărie, dar și-o așeza întotdeauna frumos. Îmi spunea că trebuie să te respecti și când ești singur. [...]

Ca o mamă, îmi făcea și observații. Să vedeți. Aveam cheile locuinței, ca să nu o deranjez când sosesc. Într-o zi îmi spune: „Știi, mâine n-o să fiu acasă, mă duc în oraș la coafor și cumpărături. Îți las masa pusă. Te descurci tu.” Desigur, m-am descurcat. Masa era frumos așezată, mi-am încălzit apa pentru cafea într-un mic ceainic cu capac. Când am terminat, am spălat vasele și le-am pus la loc. În aceeași zi, spre seară, în drum spre Rolf (care stătea la două case), m-am oprit la ea. Foarte drăguță, mi-a mulțumit că am lăsat totul în ordine. Apoi a luat ceainicul de pe aragaz, mirată s-a uitat în el și m-a întrebat: „De ce ai pus atâta apă?”. [...] În Elveția oamenii nu sunt risipitori. Ei economisesc resursele de apă potabilă, materiile prime, reciclează tot ce se poate recicla. Am înțeles și am învățat.

Dorli Blaga, *Tatăl meu*, Lucian Blaga

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *mi-am dat seama* și al cuvântului *greșit*. **6 puncte**
2. Menționează prenumele tatălui lui Rolf, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează un avantaj pe care i-l oferă lui Dorli Blaga cazarea la hotel, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care doamna Marti a lucrat până la o vârstă înaintată. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, o atitudine a autoarei față de doamna Marti, așa cum reiese din textul dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă atitudinea oamenilor față de mediu poate să fie schimbată sau nu, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din volumul *Tatăl meu*, Lucian Blaga de Dorli Blaga, cât și la experiența personală sau culturală.

20 de puncte

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; 14 puncte

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. 6 puncte

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, perspectiva narativă din textul de mai jos.

Când trecu prin Brașov și apoi coti spre Valea Ursului, se simți mai ușoară, cu toate că era asudată leocă. Pe aici o ajunse din urmă, cu farurile aprinse, autobuzul care, într-adevăr, întârziase la atelier pentru o reparație, ca de obicei. Șoferul îi dădu câteva semnale de claxon și chiar încetini ca să o ia în mașină, dar Solomia făcu semn că nu vrea și se feri să n-o stropească... Pe la pod, mai încolo, o sanie cu doi căluți prăpădiți dădu să treacă pe lângă ea înainte, căutând pârtie pe marginile șoselei desfundate. Recunosc pe Dumitru al Smărăndiței, chiar din Valea Ursului, care opri și o luă în sanie. [...]

Pe uliță, cele mai multe case erau adormite, în întuneric. Numai ici-colo, veghea câte o luminiță galbenă ca un ochi bolnav de griji. Solomia văzu de departe lumină la casa lor și se gândi îndată:

— Lasă că-i bine! Nu s-au culcat încă!

Când împinse portița, câinele Tâharu făcu numai „ham”, o recunosc și, în semn de dragoste, se tăvăli la picioarele ei, încât trebui să treacă peste el.

Liviu Rebreanu, *Amândoi*

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități de construcție a unui personaj într-un text dramatic studiat*.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

– prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;

– evidențierea unei trăsături a personajului ales, prin două scene/secvențe comentate;

– analiza a două componente de structură și/sau de limbaj ale textului dramatic studiat, relevante pentru construcția personajului ales (de exemplu: acțiune, modalități de caracterizare, notațiile autorului, conflict dramatic, registre stilistice, limbaj, act, scenă etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.